

KRISLEDNINGSPLAN

för extraordinär händelse,
annan önskad händelse och höjd beredskap

Fastställd av Kommunfullmäktige 2016-03-21 § 56

Central krisledningsplan för Haninge kommun

Handlingsplan för organisation och
ledning vid kriser, extraordinära
händelser och höjd beredskap
2015 - 2018

Dokumenttyp Plan	Dokumentnamn Central krisledningsplan för extraordinär händelse, annan oönskad händelse och höjd beredskap 2015 – 2018	Fastställt/Datum 2015-xx-xx	Gäller från datum 2015-xx-xx
Beslutat av Kommunstyrelsen	Ansvarig avdelning och dokumentförvaltare (namn) Kommunstyrelseförvaltningen/säkerhet Bo Jensen	Reviderad Ersätter föregående krisledningsplan KS 149/2010	
Dokumentinformation Krisledningsplanen har koppling till Program för Haninge kommuns säkerhets- och riskhanteringsarbete (beslut i KF 7 mars 2011). Planen uppdateras vid varje ny mandatperiod.		Diariernr	Version 1.0

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Syfte	3
1.2 Mål och tillämpning	3
1.3 Läsanvisning	3
2. Definitioner	4
2.1 Extraordinär händelse	4
2.2 Kris	4
2.3 Höjd beredskap	4
2.4 Samhällsviktig verksamhet	4
3. Övergripande strategi inför och vid krisledning	5
3.1 Verksamheter	5
3.2 Förvaltningsledningar	5
3.3 Central krisledning	5
3.4 Kommunmodell för riskinventering och analys	6
3.5 Principer	6
4. Central krisledningsorganisation	7
4.1 Krisledningsgrupp (beredningsgrupp)	7
4.2 Analysfunktion	7
4.3 Informations- och kommunikationsfunktion	8
4.4 Administrativ funktion	8
4.5 Stödfunktion (Data – tele)	8
4.6 Stödfunktion (Service)	8
4.7 Krisledningsnämnd	9
4.8 POSOM, psykiskt och socialt omhändertagande	9
4.9 Organisationsuppbyggnad	10
5. Larmning och aktivering	11
5.1 Larmning	11
5.2 Aktivering	11
5.3 Beskrivning av dimensioner	12
6. Väsentliga förberedelser för framgångsrik krisledning	13
6.1 Regional samverkan	13
6.2 Krisledningsplatser	13
6.3 Uthållighet	14
6.4 Geografiskt områdesansvar	14
6.5 Samband	15
6.6 Utbildning – övning	15
6.7 Kostnadsredovisning	15
6.8 Avslut och utvärdering	15
7. Bilagor	16
8. Relaterade dokument	16

1. Inledning

När en allvarlig händelse inträffar måste det finnas en förmåga och beredskap för att snarast kunna hantera händelsen och mildra de negativa effekterna av det inträffade.

I en händelses inledningsskede då det kan råda stor osäkerhet om vad som hänt och vad som behöver göras, ställs stora krav på främst funktionerna ledning, samordning och information. Medborgarna har förväntningar på att kommunen har förmåga och tillräckliga resurser för att kunna ge den hjälp som behövs och bidra till att konsekvenserna blir så små som möjligt.

Av Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap framgår att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid.

Kommuner och landsting ska för varje mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

1.1 Syfte

Syftet med krisledningsplanen är att klargöra hur kommunen ska organiseras och bedrivs vid en kris, extraordinär händelse samt vid höjd beredskap då ordinarie ledningsstrukturer behöver anpassas så att nödvändig krisledning kan uppnås. Planen ska också utgöra grund för nämnders och förvaltningars egen planering för verksamhet vid kriser och extraordinära händelser.

1.2 Mål och tillämpning

Krisledningens inriktningsmål är att verka för att vid extraordinära händelser eller andra kriser upprätthålla acceptabla nivåer i kommunala samhällsviktiga verksamheter och uppnå god förmåga att i övrigt hantera uppgifter som krävs för att begränsa eller förhindra negativa konsekvenser till följd av en händelse.

Planen tillämpas vid situationer då en extraordinär händelse inträffar och drabbar kommunens medborgare, företag, egna verksamhet eller på annat sätt påverkar kommunen.

Planen tillämpas även för andra kriser eller allvarliga händelser som kräver samordnade insatser där delar eller hela kommunala verksamheter behöver ledningsstöd.

1.3 Läsanvisning

Planen för central krisledning beskriver inte i detalj utförandet i själva krisledningsarbetet. Anvisningar för dessa uppgifter finns förklarade i den konkreta vägledningen *Handbok för krisledning*. Särskilda rutiner för larmning av personer/funktioner ingående i central krisledning finns som bilaga i dokumentet *Larmning av kommunala funktioner i Haninge kommun*.¹

Alla förtroendevalda och tjänstemän som ingår i krisledningsorganisationen ska ha tillgång till ett eget exemplar av Handbok för krisledning och larminstruktionen

¹ Bilagan är sekretessbelagd med hänvisning till Offentlighets- och sekretesslagen 18 kap. 13§.

2. Definitioner

Betydelsen av begreppen kris och extraordinär händelse ligger nära varandra. En händelse som är en kris kan samtidigt eller i ett annat skede övergå till att vara en extraordinär händelse. En kris kan trots att den är omfattande också innebära att den inte lever upp till kriterierna för extraordinär händelse.

Haninge kommun planerar och förbereder hanteringen av kriser eller extraordinära händelser enligt samma principer och det blir i det här avseende mindre viktigt vilket av begreppen som är tillämpligt. En utgångspunkt mellan begreppen kan ändå vara hur stor påverkan på samhällsviktig verksamhet en händelse har. Att kriterierna för extraordinär händelse är uppfyllda är särskilt viktigt när det gäller eventuell aktivering av krisledningsnämnd.

2.1 Extraordinär händelse

Med en extraordinär händelse² menas ett tillstånd eller en sådan händelse som

- avviker från det normala
- innebär en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller
- innebär överhängande fara för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- kräver skyndsamma insatser för att kunna hanteras

2.2 Kris

Ordet kris har olika betydelser i olika sammanhang. I arbetet med samhällets krisberedskap är kris ett tillstånd där konsekvenserna av en händelse är så svåra och allvarliga att de vanliga resurserna inte räcker till för att hantera händelsen. En kris drabbar många människor och delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner.

2.3 Höjd beredskap

För att stärka landets försvarsförmåga kan beredskapen höjas. Beslut om höjd beredskap³ fattas och meddelas av regeringen. Vid höjd beredskap ska kommunen vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

2.4 Samhällsviktig verksamhet

Definitionen av samhällsviktig verksamhet⁴ är en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt

² Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

³ Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap

⁴ MSBFS 2010:6 Föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser

3. Övergripande strategi inför och vid krisledning

Strategin för krisledning vid en inträffad kris eller extraordinär händelse innebär att kommunens organisation så långt det är möjligt ska följa den ordinarie linjeverksamheten och hantera det inträffade med vardagliga rutiner och resurser. I de fall en kris eller extraordinär händelse eskalerar i omfattning kan kommunen välja att aktivera sin centrala krisledningsorganisation. Krisledningsorganisationen anpassas då till händelsens art och behov. Det säkerställs också att kommunens samlade resurser utnyttjas så effektivt som möjligt och att nödvändig samverkan med externa berörda aktörer uppnås.

Kommunens förvaltningar och verksamheter ska i det förberedande arbetet följa en gemensam struktur vid upprättande av egna krisledningsplaner och genomförande av lokalt krisledningsarbete. Syftet är att kvalitetssäkra krishanteringen, underlätta samverkan mellan olika kommunala nivåer samt undvika onödigt merarbete. ”En röd tråd ska gå genom den centrala krisledningen via förvaltningarna och ytterst enskild verksamhet och tvärtom”.

Kommunstyrelseförvaltningens säkerhetsenhet och förvaltningarnas säkerhetssamordnare ger stöd i framtagande av krisledningsplaner och övrig planering som följer önskad struktur. Under mandatperioden genomför förvaltningar och verksamheter riskinventering och riskanalys enligt kommungemensam modell.

3.1 Verksamheter

Varje verksamhet har ansvar för att hantera en uppkommen kris och begränsa skador som kan uppstå och att upprätthålla eller så snart som möjligt återgå till normal servicenivå och funktion. Verksamheten ska kunna samverka med nödvändiga interna och externa aktörer. Verksamheten har också ansvar att rapportera om inträffade kriser linjärt i den egna förvaltningen.

I varje verksamhet ska det finnas dokumenterad planering för att kunna hantera och leda en uppkommen kris. Planeringen ska utgå från lokalt genomförd riskinventering och riskanalys enligt kommungemensam modell.

3.2 Förvaltningsledning

Varje förvaltningsledning har ansvar att stödja drabbad verksamhet i att hantera uppkommen kris eller extraordinär händelse inom ramen för förvaltningens åtaganden. Förvaltningsledningen har också ansvar att samverka internt och externt med nödvändiga funktioner/aktörer och informera central krisledningsnivå om händelsen får konsekvenser utanför egen verksamhet.

Förvaltningsledningarna krisledningsplaner ska i sin utformning följa samma struktur som den centrala krisledningsplanen. Arbetsmetodik för krisledningsarbetet ska också baseras på samma metodik som anges i denna centrala krisledningsplan.

3.3 Central krisledning

Vid situationer där en kris eller extraordinär händelse drabbar hela eller flera förvaltningar samtidigt och behov uppstår av samordning eller utökad ledningsstöd aktiveras central krisledning. Central krisledning har ansvar för att ytterligare samverkan uppnås i händelsen med andra krishanterande myndigheter och organisationer.

Central krisledning följer det som beskrivs vidare i detta planeringsdokument.

3.4 Kommunmodell för riskinventering och riskanalys

För mandatperioden finns en kommunmodell framtagen för riskinventering och riskanalys. Utifrån scenariedömningar identifierar verksamheterna risker och brister samt kritiska beroenden till andra aktörer och deras leveranser. Vidare leder inventeringen till att upprätta kontinuitets- och krisledningsplan. Med kontinuitetsplanering menas här att ha förberett alternativa sätt att bedriva samhällsviktig verksamhet.

Genomförandet sker i workshopsform och leds av kommunstyrelseförvaltningens säkerhetsenhet tillsammans med förvaltningarnas säkerhetssamordnare. Målet är att all samhällsviktig verksamhet har genomfört detta senast under mandatperiodens första två år.

3.5 Principer

Den övergripande strategin för planering inför och genomförande av krisledning/krishantering utgår från principer enligt det nationella krishanteringssystemet.

Ansvarsprincipen

Ansvarsprincipen innebär så långt det är möjligt att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden också ska ha motsvarande ansvar vid en krissituation.

Närhetsprincipen

Närhetsprincipen innebär så långt det är möjligt att allvarliga händelser eller kriser ska hanteras så nära de berörda som möjligt. Den instans som är närmast ansvarig ska svara för ledning av de åtgärder som krävs för att kunna hantera händelsen effektivt. Krishantering bör endast lyftas till högre beslutsnivåer om detta krävs för samordning och prioriteringar av resurser och åtgärder.

Likhetsprincipen

Likhetsprincipen innebär att en verksamhets organisation och lokalisering så långt det är möjligt kan upprätthållas vid en kris. Förändringar ska inte göras mer omfattande än vad som krävs med hänsyn till händelsens art.

4. Central krisledningsorganisation

Som en del i förmågan att hantera en kris är det nödvändigt att krisledningsorganisationen och förhållandena mellan ingående nivåer och funktioner är tydligt definierade avseende uppgifter, befogenheter att fatta beslut och genomföra åtgärder. Det är viktigt att komma ihåg att trots det inte går att fastställa på förhand ett exakt och optimalt förlopp för krisledning i alla typer av händelser. Krisledningsorganisationen behöver därför ha förmåga att vara anpassningsbar och kunna växla i nivåer.

4.1 Krisledningsgrupp (beredningsgrupp)

Krisledningsgruppen utövar den strategiska ledningen vid en kris eller annan oönskad händelse. Som en sorts stab bereds underlag för nödvändiga, rimliga och taktiska beslut. Vid extraordinära händelser bereder krisledningsgruppen underlag för beslut till krisledningsnämnden och verkställer nämndens fattade beslut.

Krisledningsgruppen leds i ett uppbyggt skede av kommundirektören eller dennes ersättare. Gruppen är sammansatt utöver kommundirektör eller dennes ersättare, med förvaltningschefer och särskild adjungerad sakkunnig personal. Vid behov ingår samverkanspersoner från andra myndigheter eller organisationer.

Krisledningsgruppens/stabens uppgifter är bl a att verka för att följande uppnås:

- Skapa lägesbilder och uppnå gemensam lägesuppfattning genom bedömningar och bevakning av händelseutvecklingen
- Bedömning av omedelbara och långsiktiga konsekvenser
- Bedömning av omedelbara och långsiktiga behov av åtgärder och resurser
- Samordning och samverkan med externa och interna aktörer
- Samordning av extern och intern information
- Samordning av åtgärder och ledningsstöd då flera verksamhetsområden berörs
- Förbereda beslutsunderlag till krisledningsnämnd och verkställa fattade beslut
- Rapportering till länsstyrelsen om händelseutveckling, tillstånd och vidtagna åtgärder
- Kontinuerlig och slutlig uppföljning och utvärdering av genomförda insatser

Följande uppgifter fördelas inom krisledningsgruppen/staben utifrån av behov och händelse:

- Informations- och kommunikationsarbete, internt och externt
- Dokumentationsarbete och uppföljning
- Analys och bedömningsfunktion
- Omvärldsbevakning
- Planering av uthållighet för krisledningsorganisationens verk samma funktioner
- Samverkansfunktioner

Handboken för krisledning tillämpas som stöd. Här finns utförlig beskrivning av hur uppgiftsinsamling, stabsgenomgångar och ingående funktioner i krisledningsorganisationen kan bedrivas. Krisledningsgruppen har ansvar för att dokumentation förs över allt arbete och hur fattade beslut påverkar hanteringen av händelsen. Viktigt att kostnader för insatser redovisas.

4.2 Analysfunktion

Funktionens uppgift är att skapa lägesbild och för krisledningen en gemensam lägesuppfattning. Sedan regelbundet analysera det mest sannolika och även det värsta alternativet avseende

konsekvenser och hur händelsen/situationen kan utvecklas i korta och längre perspektiv. Till funktionen knyts specialister beroende på händelse. Specialister kan vara förvaltningschefer eller andra med god inblick i de verksamheter som drabbats eller kan drabbas. Funktionen leds av säkerhetschefen. Handboken för krisledning tillämpas som stöd.

4.3 Informations- och kommunikationsfunktion

Kommunikationschefen är ansvarig för funktionen och arbetar efter de direktiv som anges av krisledningen. Ansvaret innebär att bedöma resursbehov, organisera, leda och fördela arbetet rörande informationsverksamheten. Informationsfunktionen ska vara så sammansatt att följande delar kan hanteras samtidigt:

- Samordning av intern och extern information mellan berörda aktörer
- Information till allmänhet och myndigheter
- Kontakter med media

Informations- och kommunikationsbehovet vid en inträffad händelse kommer tidigt att vara stort. Inledningsvis kommer information att flöda och det är troligt att den kommer att tolkas på flera olika sätt. Kommunens krisinformation kännetecknas därför av att vara uppdaterad, lättbegriplig, korrekt och entydig samt lämnas skyndsamt och regelbundet. Funktionen tillämpar Handbok för krisledning där anvisningar och stöd finns för ingående uppgifter.

4.4 Administrativ funktion

Inom krisledningsgruppen etableras en administrativ funktion. Kanslichefen ansvarar för att denna funktion finns aktiverad under hela krisledningens verksamhetstid. Personal för funktionen är vana att föra protokoll och i övrigt hålla ordning på dokumentation och annan mötesmetodik. Krav på dokumentation är lagstadgat och funktionen ska tidigt aktiveras vid stabsuppbyggnad. Uppgifter är bl a:

- Dokumentation och registrering av händelseförlopp och vidtagna åtgärder
- Framställning av underlag till stabsgenomgångar
- Lägesbild och lägesuppföljning
- Planera för uthållighet hos krisledningen (skiftgång)

Samtlig ingående personal i stab behöver ha tillgång till nödvändig information kring en händelse. Information ska därför finnas tillgänglig i stabsmiljön i form av whiteboard, kartor, dator/kanon, loggböcker, kontaktuppgifter etc. Förberedande och genomförda åtgärder ska också tidssättas. Mallar för att föra loggbok och dokumentera uppgifter finns i Handbok för krisledning.

4.5 Stödfunktion (Data – tele)

Funktionens uppgift är att säkerställa tillgång till fungerande data- och telekommunikation. Chef för kommunens Beställarorganisation IT (BIT) ansvarar för att funktionen finns tillgänglig under krisledningsarbetet.

4.6 Stödfunktion (Service)

Funktionens uppgift är att säkerställa praktiskt och övrigt stöd samt lokaltillgång. I uppgiften ingår också att planera och ordna för kost och annan förplägnad till personal i krisledningen. Servicechefen ansvarar för att funktionen finns tillgänglig under krisledningsarbetet.

4.7 Krisledningsnämnd

Haninge kommun har en krisledningsnämnd inrättad som ska kunna fullgöra uppgifter under en extraordinär händelse. Utöver bestämmelserna i ovan nämnda lag⁵ ska kommunallagen tillämpas. Krisledningsnämnden är utsedd av kommunfullmäktige och består av tre ledamöter och tre ersättare, totalt sex förtroendevalda. Krisledningsnämndens uppgift är att, utifrån analys och information från krisledningens beredningsgrupp, fatta beslut kring åtgärder inför och under den extraordinära händelsen. Nämnden utgör då kommunens normativa ledning vid den extraordinära händelsen och kan fatta principiella och övergripande beslut. Nämnden fastställer inriktning samt sätter ramar för den strategiska ledningen (krisledningsgrupp).

Nedan ges exempel på uppgifter för krisledningsnämnden efter beslut om att nämnden aktiverats:

- Besluta om att överta hela eller delar av övriga nämnders verksamhet
- Besluta i frågor som får stora ekonomiska konsekvenser
- Besluta om inriktningar och prioriteringar som krävs med hänsyn till händelsen
- Besluta om väsentligt sänkta servicenivåer eller tillfälligt avbryta verksamheter
- Besluta om omfördelning av kommunala resurser
- Besluta i frågor som innebär att betydande enskilda intressen påverkas
- Besluta om att begära hjälp från andra kommuner

Krisledningsnämnden är beslutför när fler än hälften av ledamöterna är närvarande. Ordföranden eller, om denne har förhinder, vice ordföranden får besluta på nämndens vägar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. När förhållandena medger ska nämnden besluta att de uppgifter som övertagits från andra nämnder återgår till ordinarie nämnd. Krisledningsnämndens beslut ska anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde.

Utförligare beskrivning av uppgifter som krisledningsnämnden har att fullgöra framgår av nämndens reglemente. Handbok för krisledning ska användas i tillämpliga delar. Krisledningsnämnden har eget ansvar för dokumentation av fattade beslut och hur besluten påverkar hanteringen av händelsen.

4.8 POSOM, Psykiskt och socialt omhändertagande

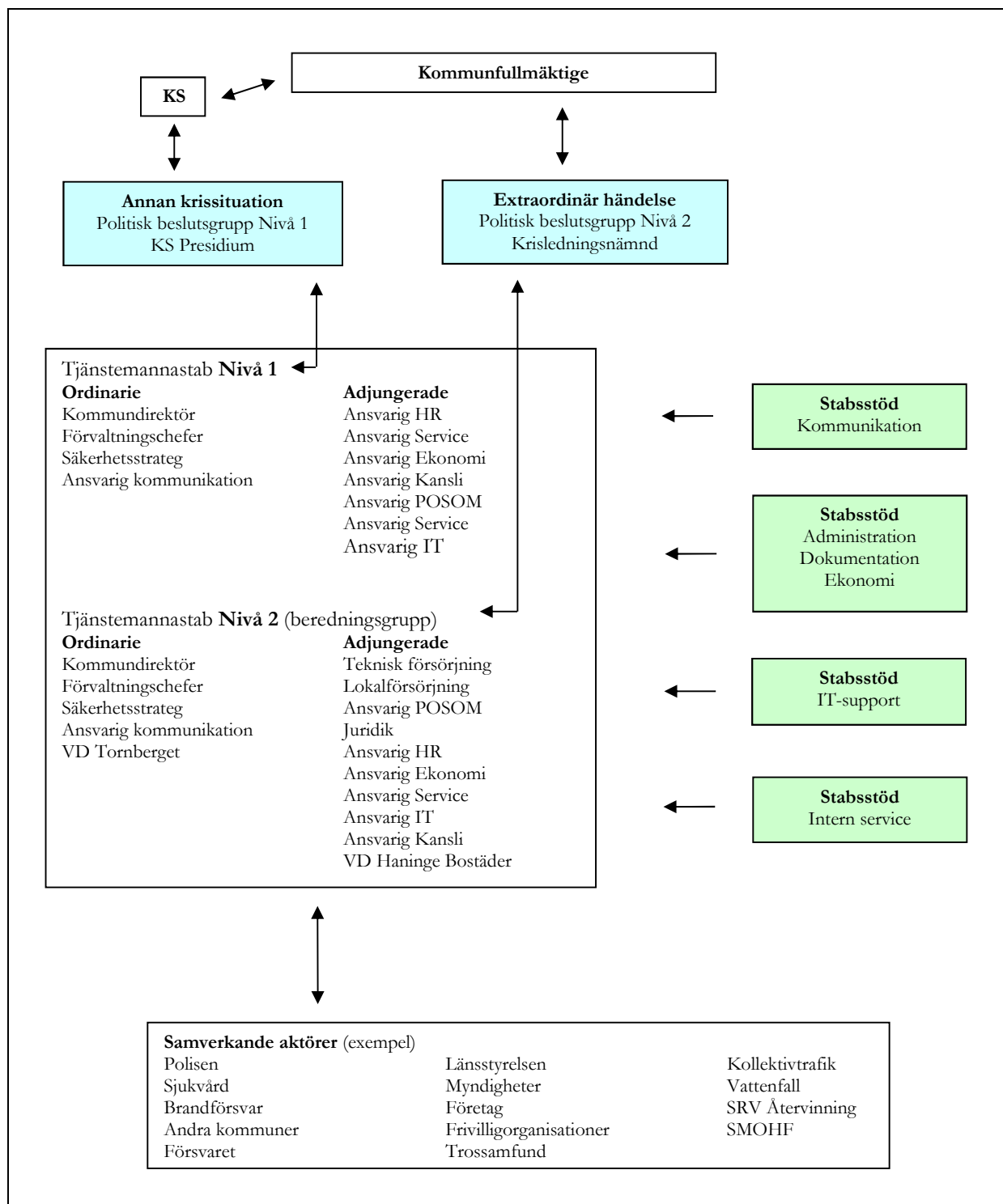
POSOM är en förkortning för Psykiskt och socialt omhändertagande. I Haninge kommun finns en POSOM-organisation som kan aktiveras vid svåra olyckor eller kriser då det inträffade sker i Haninge kommun eller i övrigt då Haningebor är drabbade. Situationer är då av sådan art eller omfattning att samhällets normala resurser för stöd och hjälp behöver förstärkas. POSOM: s uppgift är att försöka lindra i situationer och därigenom förebygga psykisk ohälsa på sikt. Socialchefen eller dennes ersättare aktiverar verksamheten. En POSOM-insats kan genomföras enskilt och utan att den centrala krisledningen behöver vara aktiverad. Till organisationen knyts externa aktörer från landstinget, trossamfund, frivilligorganisationer m fl. POSOM följer egna upprättade planer och riktlinjer.

⁵ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

4.9 Organisationsuppbyggnad

Figuren nedan åskådliggör hur nämnda funktioner i avsnitt 4 är tänkt att samordnas i ett upprättat krisledningssystem. Det är dock viktigt att komma ihåg att det på förhand inte går att fastställa ett exakt och optimalt förlopp för krisledning i alla typer av händelser. Noterbart är alltså att händelsens art styr hur systemet aktiveras och växlar upp.

*Figur 2 Organisationsuppbyggnad

5. Larmning och aktivering

Mot bakgrund av närhets-, likhets- och ansvarsprinciperna förväntas att larmning och aktivering av central krisledningsorganisation så långt det är möjligt följer den ordinarie ansvarsfördelningen mellan tjänstemannaorganisationen och de politiska organen. Överliggande nivåer aktiveras således efterhand i den takt behov föreligger.

5.1 Larmning

Om en extraordinär händelse eller annan krissituation inträffar under verksamhetstid sker larmning genom att drabbad verksamhet larmar överliggande chefsnivåer som i sin tur larmar uppåt osv. I de fall händelser inträffar utanför ordinarie verksamhetstid larmar kommunala jourer som t ex VA-jour, socialjour, fastighetsjour överliggande chefsnivåer enligt egna rutiner. Då polis, brandförsvaret eller sjukvård är de som först får kännedom och inleder hanteringen av en händelse larmar de kommunen genom en särskild larmrutin ”*Rutiner och kontaktlista för larmning av kommunala funktioner i Haninge kommun*”. Rutinen gäller även för de fall då det inträffar utanför kommunal verksamhet men i kommunens geografiska område. Är händelsen av regional eller nationell karaktär och påverkar Haninge kan även Länsstyrelsen larma via deras tjänsteman i beredskap (TIB).

Larmrutinen finns hos de funktioner/personer som ingår i krisledningsorganisationen och vid brandförsvaret, lokalpolisen och länsstyrelsen. Brandförsvarets ledningscentral har en nyckelroll i att säkerställa att larmning till ansvarig funktion i kommunen sker utanför normal arbetstid.

Som ytterligare stöd vid inlarmning används också en applikation i telefonerna, en s.k. krisapp. Krisappen möjliggör en ytterligare effektiv och säker spridning av information mellan funktioner i krisledningen, särskilt i det tidiga inlarmningsskedet.

5.2 Aktivering

Aktivering av krisledning och hur den leds beror av vad som inträffat. En händelse kan hanteras i minst två *dimensioner*, tjänstemannalett (nivå 1 fig. 2) alternativt politiskt ledd (nivå 2 fig. 2). De tjänstemän inom kommunens beredningsgrupp för krisledning som larmas i första hand och enligt turordning är säkerhetsstrateg, kommundirektör och chef för socialförvaltningen. Om dessa har förfall fortsätter turordningen till övriga förvaltningschefer, informationschef och VD för Tornberget. Personerna utgör krisledningsnämndens beredningsgrupp och ingår efter behov i etablerad krisledningsstab.

Var för sig har dessa efter att ha blivit larmade befogenhet att initiera aktivering av krisledningsgrupp och skyldighet att hålla kommundirektör och kommunstyrelsens ordförande alt krisledningsnämndens ordförande löpande informerade om händelsen och vidtagna åtgärder samt ansvara för den inledningsvisa lägesuppföljningen.

Haninge kommuns krisledningsorganisation ska ha förmåga att:

- Bedriva normativ och strategisk ledning inom 1 timme på plats alt distans
- Verkställa normativa och strategiska beslut inom 2 timmar på plats alt distans
- Verkställa situationsanpassade resursförstärkningar inom 4 timmar på plats

Krisledningsnämnden sammankallas inför eller vid extraordinära händelser på initiativ av ordförande alt vice ordförande efter samråd med kommundirektör eller dennes ersättare.

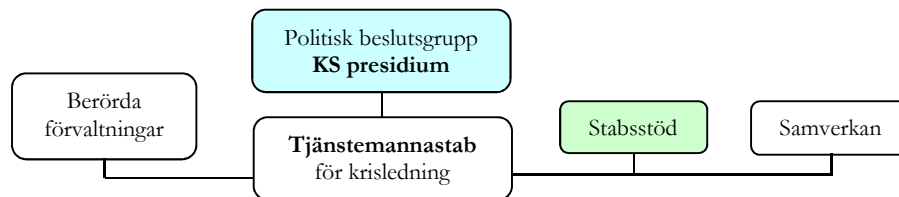

5.3 Beskrivning av dimensioner

För att skapa förståelse kring anpassad krisledning och förmåga att växla upp i dimension kan nedanstående förklara olika alternativ i aktivering och ledning. Resonemanget bygger på erfarenheter av larmning och aktivering vid tidigare inträffade händelser som har hanterats.

Nivå 1

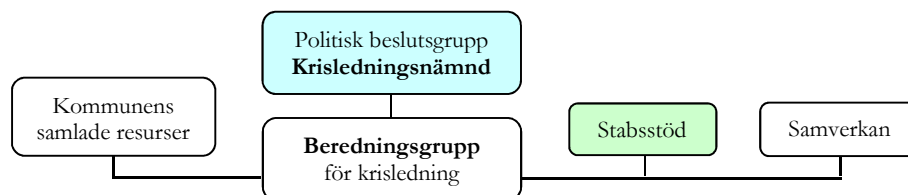
Effekter uppstår och påverkar eller riskera påverka samhällsviktiga verksamheter och ytterst kommunmedborgarna. Behov av skyndsamma samordnade beslut och åtgärder föreligger. Händelsen blir omfattande men inte tillräckligt komplicerad för att krisledningsnämnden behöver aktiveras. Hanteringen verkställs av berörda förvaltningar enligt kommunens ordinarie styrmodell. Aktiverad tjänstemannastab rapporterar till KS presidium.

* Schematisk skiss nivå 1

Nivå 2

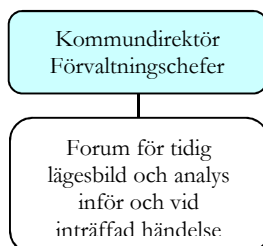
De oönskade effekterna är så omfattande att de uppfyller kriterierna för extraordinär händelse enligt lag och behov uppstår att aktivera krisledningsnämnden. Händelsen kräver extraordinära beslut och prioriteringar i den samlade kommunala verksamheten. Krisledningsnämnden och beredningsgrupp övertar det krisledningsarbete och åtgärder som kan ha inletts i nivå 1 läge. Krisledningsnämnden rapporterar till kommunfullmäktige.

* Schematisk skiss nivå 2

Forum för tidig lägesbild och analys

Vid i förväg kända händelser kan ett forum för tidig lägesbild och analys aktiveras. Forumet utgör en operativ stab i ett skede där samordnad lägesbild och identifiering av behov är nödvändigt men kriterierna för att aktivera krisledning enligt nivå 1 och nivå 2 är ännu inte uppfyllda. Beroende av händelsens art besätts forumet med representanter från centrala stödfunktioner och av de förvaltningar som kan påverkas. Forumet ska vara identifierande och kunna vara åtgärdande som ex inledande kontakter med samverkansaktörer. Forumet kan också tillåtas att vara planerande. Forumet rapporterar till kommundirektör och berörda förvaltningschefer.

* Schematisk skiss forum för tidig lägesbild och analys

6. Väsentliga förberedelser för framgångsrik krisledning

6.1 Regional samverkan

Alla kommuner i Stockholms län tillsammans med flera krishanterande aktörer/myndigheter ingår i ett gemensamt samverkansforum för en trygg, säker och störningsfri region. Denna samverkan syftar till att stärka förmåga kring samordning i att förebygga och minimera oönskade effekter av kända eller plötsliga händelser, olyckor och kriser som inträffar i Stockholmsregionen. Genom samsyn utvecklas metoder och strukturer för den gemensamma krishanteringen. Länsstyrelsen i Stockholms län har ansvar som samordnande och sammankallande funktion.

Samverkan enligt ovan kan ske utifrån ordinarie eller aktiverat läge.

Ordinarie läge innebär veckovisa avstämningar som genomförs med samtliga inblandade aktörer. Här sker delning av information kring kommande planerade händelser och uppföljning av genomförda planerade händelser som kan ha samtidig påverkan inom flera aktörers områden. Genom de regelbundna avstämningarna identifieras i förväg olika samverkansbehov och gemensamma planeringsförutsättningar. Exempel på sådana händelser är större evenemang, planerade trafikomläggningar, trender inom brand och akutsjukvård, ordningsrelaterat, kronprinsessbröllopet, Obamas statsbesök, övriga hotbilder.

Aktiverat läge innebär skyndsamt aktivering då händelser plötsligt inträffar eller vid överhängande risk att de inträffar och samtidigt påverkar flera aktörer/områden i regionen.

Exempel på sådana inträffade händelser är tågurspårningar med stora konsekvenser för kollektivtrafiken, social oro, vädervarningar, avbrott i teknisk försörjning, större olyckor och inträffade attentat inom och utanför landet.

I båda dessa lägen representeras Haninge kommun av kommunstyrelseförvaltningens säkerhetsenhet. Beroende av händelsers art kan ytterligare funktioner involveras från förvaltningarna.

6.2 Krisledningsplatser

I första hand och om inget annat anges i larmbeskedet ska krisledningsnämnd och krisledningsgrupp med tillhörande servicefunktioner infinna sig och etablera funktion i kommunhuset. Lokaler som är ämnade för de olika nivåerna och funktionerna är ordinarie mötesrum som är utrustade med möjligheter till effektivt funktionsarbete, beslutsmöten och lägesuppföljningar. Enskilt arbete med tilldelade uppgifter mellan stabsgenomgångar sker i respektive ordinarie arbetsrum om uppgiften tillåter.

En inträffad händelse som innebär att krisledning behöver gå i funktion har företrädare till nämnda lokaler.

Tabell över lokaler för krisledning

Funktion	Lokal	Syfte
Samlingsplats vid inlarmning	KS - salen	Samling, uppstart
Krisledningsnämnd	5C29 Fredrika Bremer	Sammanträden
Krisledningsgrupp, inledning	6C24 Kommundirektörsrum	Lägesbild, bedömning
Krisledningsgrupp, utökad ledning	5C49 Väduren	Lägesuppföljning, planering, stabsorientering (redovisning)

		o tilldelning av uppgifter)
Krisledningsgrupp, förstärkt utökad ledning	5D03 Skytten	Lägesuppföljning, planering, stabsorientering (redovisning o tilldelning av uppgifter)
Informationsfunktion	6B15 Grupprum	Avstämningar
Upplysningsfunktion	0C13 Huvudskär	Upplysningscentral i samverkan med växel
Servicefunktion	Utgår från ordinarie tjänsteplats	Säkerställa teknisk funktion Underhållstjänst
Administration	Där krisledning verkar	Dokumentation
POSOM	Utsikten	Ledning av stödinsatser
Reservledningsplats	Anläggsvägen 6	Alternativ ledningsplats

6.3 Uthållighet

Varje funktion i krisledningsorganisationen ansvarar för att den egna uthålligheten säkerställs på ett tillfredsställande sätt. Tidigt bör bedömning ske om hur länge krisledningen kan behövas vara aktiverad och därmed verka för upprättande av bemanningslistor med avlösningsmöjligheter. Listor upprättas för alla stabsfunktioner. Status för uthållighet stäms av vid stabsgenomgångar. Personalplanering för krisorganisationens funktioner ska utgå från arbete i två skift under kortare tid (1 – 2 dygn) samt i tre skift vid händelser som överstiger 2 dygn. Planeringen ska hålla för uthållighet i två veckor.

6.4 Geografiskt områdesansvar

Det svenska krishanteringssystemet är uppbyggt utifrån geografiskt områdesansvar och sektorsansvar. Geografiskt områdesansvar finns på kommunal, regional och nationell nivå. Ansvar innebär att Haninge kommun ska verka för inriktning, prioritering och samordning av tvärssektoriella åtgärder som kan krävas före, under och efter en krissituation inom kommunens geografiska område.

Exempel på uppgifter med det kommunala områdesansvaret under en kris:

- Tillsammans med berörda externa aktörer uppnå gemensam lägesbild över situationen
- Samordna information till allmänheten
- Informera länsstyrelsen och berörda aktörer
- Verka för ett effektivt resursutnyttjande

Områdesansvaret innebär inte att kommunen tar över andra aktörers ansvar. Däremot bygger ett verkansfullt arbete på alla inblandade aktörers vilja att medverka till samordning i krishantering.

Förutsättningar för det geografiska områdesansvaret är grundat i det vardagliga arbete som sker i olika nätverk där kommunen och andra samhällsaktörer tillsammans ingår. Nätverken blir således betydelsefulla som utgångspunkt i samverkan och samordning inför och under händelser.

6.5 Samband

I första hand används normala kommunikationsvägar som möten, telefonsamtal, sms, mejl etc. För de fall telefoni och elektronisk kommunikation inte fungerar eller är kraftigt störd kan krisledningen använda RAKEL. Det är ett nationellt kommunikationssystem för samverkan och ledning. Haninge kommun har fyra Rakelenheter att fördela inom den centrala krisledningen. Dessa är programmerade enligt en standard som möjliggör att ha kontakt dels internt inom egen krisledning och med de aktörer som finns i det regionala samverkansforumet.

6.6 Utbildning – övning

För att uppnå effektiv krisledning och god förmåga att hantera extraordinära händelser och andra oönskade händelser krävs att ingående personer är utbildade och tränade för dessa situationer. Utbildningar och övningar planeras med hänsyn till behov och genom bedömning av troliga situationer som kan uppstå. Under varje mandatperiod ska samtliga som ingår i den centrala krisledningen minst:

- Ha god kunskap om kommunens krisledningsorganisation och samhällets krishanteringssystem
- Delta i krisledningsövning i seminarieform
- Delta i krisledningsövning i spelform

Utbildning och övning för varje mandatperiod planläggs av säkerhetsenheten på kommunstyrelseförvaltningen.

6.7 Kostnadsredovisning

Samtliga kostnader för krisledningsorganisationen och övriga merkostnader med anledning av händelsen redovisas separat. Det är angeläget att kommunens kostnader särredovisas i förhållande till övriga aktörers kostnader då omfattande och långvariga insatser kan bli föremål för fördelning av statliga bidrag i efterhand.

6.8 Avslut och utvärdering

Krisledningsorganisationen ska löpande bedöma om när man på bästa sätt kan avveckla krisledningen och låta nödvändigt arbete handläggas av samhällets normala strukturer. Krisledningsnämndens ordförande beslutar när händelsen inte längre är att betrakta som en extraordinär händelse och att nämndens aktivitet och ansvar ska upphöra. Kommunfullmäktige får också besluta om när krisledningsnämndens verksamhet ska upphöra. Oavsett vilket av ovanstående fall så återgår verksamhetsansvaret till de ordinarie nämnderna. Beslutet om krisledningsnämndens avveckling ska anmälas vid närmast följande kommunfullmäktige. Fullmäktige beslutar om omfattning av krisledningsnämndens redovisning.

Avveckling av inrättad krisledningsorganisation på tjänstemannanivå beslutas av kommundirektör eller dennes ersättare. Kommundirektören initierar snarast att en utvärdering av händelsen och kommunens insatser görs.

I Handbok för krisledning finns vägledning för genomförande av utvärdering. Utvärderingen ska snarast delges kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

7. Bilagor

Till central krisledningsplan hör följande bilagor:

Handbok för krisledning

Larmning av kommunala funktioner i Haninge kommun

8. Relaterade dokument

Program för Haninge kommuns säkerhet och riskhanteringsarbete

Handlingsplan Krisberedskap 2015 – 2019

Kommunmodell för risk- och sårbarhetsarbete

Haninge
kommun

136 81 Haninge tel 08-606 70 00 www.haninge.se